

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM

— serviciul export-import presă — Calea Griviței
nr. 64—66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București.

Sinteze eminesciene pentru posteritate

Cum se știe, creația poetică a lui Eminescu este axată pe antinomii expresive, începând cu *Venere și Madonă* și terminând cu *Luceafărul* și cu *Glossa* (poetul își notase pentru sine: „Antitezele sînt viața”, în ms. 2258, f. 222), dar înțelesurile majore ale operei lui privesc posteritatea.

Sînt astfel reconfortante toate paginile lui — poezie și proză — prin acea „nu știu ce suflare măreață”, despre care vorbea Maiorescu acum un secol, în urma lecturii *Strigoilor* din 1876, prin imensul depozit afectiv cristalizat în șirul înfinit de imagini plastice, absolut imprezvizibile în contextul literelor românești de atunci, rămase și azi pe treapta cea mai înaltă a artei noastre poetice. Lectura scrisului eminescian de acum un secol ni-l readuce pe poet în accentele elevate ale unei gândiri și arte prin care el e mai mult al nostru decît al epocii sale, glasul lui răsunînd cu putere în toate conștiințele.

Ni se pare acum demn de subliniat un aspect aparte, paradoxal al personalității poetului care, mediativ și absorbit de construcțiile titanice ale poemelor care, rînd pe rînd, uimeau pe contemporani, era în același timp un foarte dinamic catalizator de energii naționale orientate spre cîmpul luptelor social-politice, cu maximă intensitate chiar în epocile de tensiune lirică a creației lui poetice. Căci Eminescu a scris aceste rînduri, îndată ce a irupt și s-a impus ca poet autentic prin primele două poeme din *Convorbirile literare* ale anului 1870 „Dacă o generațiune poate avea un merit e acela de a fi un credincios agent al istoriei, de a purta sarcinile impuse cu necesitate de locul pe care-l ocupă în lăntuirea timpilor... Crepusculul unui trecut apus aruncă prin întunericul secolului razele lui cele mai frumoase și noi agenții unei lumi viitoare, nu sîntem decît reflexul său” (Românul, 15 august 1871). Erau poate ecourile unei bogate și dramatice experiențe, a tînărului poet care cutreierase întinsul pămînturilor locuite de români, adunînd folclor și cuvinte populare străvechi și proiectînd să țină 5 conferințe în Maramureș (între care și despre „patria română”), se închinase umbrelor sacre ale Școlii Ardelene la Blaj („Te salut Romă mică” exclamase el de pe „hula” din fața cetății lui Șincai și Maior). Eminescu asimila într-un ritm pe care timerii universitari din Viena și Berlin nu l-au putut pricepe, cultura lumii și impresiile unei ere în fierbere, decantînd mai bine de trei ani strofele violente din *Împărat și proletar* pînă să le publice la 1 decembrie 1874, după revenirea lui la Iași.

A fost apoi constrîns să demisioneze din postul lui de bibliotecar, acceptînd propunerea lui Maiorescu de a deveni revizor școlar, dar cu ce scop? „Punctul meu de vedere este că aș intra în contact cu populația rurală, singura care mă interesează îndeosebi.” El anticipa astfel campania sa energetică din presă, mai ales din *Timpul* anilor 1877—1883 în sprijinul claselor oprimate, al țărănimii exploatare nemilos. Ca un fir roșu trece prin variantele atît de numeroase ale *Scrisorii III*, foarte violente la început, apoi mereu estompate, dar rafinate în expresia grandioasă a prețurii trecutului, prin articolele lui social-politice începînd la Iași în 1876, iubirea țării și a oamenilor care puneau umărul la sporirea tezaurului ei material și spiritual. Spiritul critic acut și energica antiteză născută din căutarea adevărului, din prețuirea muncii constructive, a culturii ca izvor de progres, sînt alimentate mereu de atașamentul adînc față de viața și viitorul comunității românești: „Cine n-a simțit pînă acum că în mucul condeiului nostru e mai multă naționalitate adevărată decît în vinele tuturor liberarilor la un loc, acela sau suferă de boala din născare ce nici leac nu are, sau își închide ochii cu de-a sila și nu vrea să

vadă” (*Timpul*, 25 ianuarie 1878). Iar după un an, bucurîndu-se, și e aici o notă de încredere în viitor, formulează o mărturie pozitivă despre biruința bunelor intenții: „Dar a sosit momentul grav în care unul care vorbește adevărul e mai ascultat decît o sută care mint.” Altă dată, Eminescu scria, vorbind despre misiunea statului nostru: „S-o facem mare pe țărișoara noastră, prin roadele muncii noastre, și prin mărirea vredniciei noastre, căci de astăzi înainte nimeni nu ne mai jignește în lucrare...” (2.XI.1879).

„Orinduiala cea crudă și nedreaptă” era însă un rău capital, iar egoismul, incompetența, setea de putere și de avere erau rele care otrăveau conștiințele curate, capabile de vrednicii alese într-o epocă de contradicții și adversități politice, care favorizau întinderea relelor „pentru a căror înlăturare nu se cere — zicea Eminescu — dialectică și oratorie, ci muncă, echitate și adevăr” (9.XII.1882). Dar cum puteau fi agreabile puternicilor zilei fețele adevărate ale progresului astfel conceput, realist apărut, consecvent sugerat în frapantele antiteze eminesciene, care legau libertatea de muncă, adevărul de conștiința morală și de patriotismul sincer al cetățenilor onești, lăudînd cultura ca izvor al forței intelectuale înnoitoare pretutindeni? Și ce opunea poetul acum un secol ierarhiilor administrative care bolean de incompetență și de

imoralitate, în sensul cel mai larg al cuvîntului? „Din sîmburul și esența poporului trebuie să iasă puterea medicatrice a naturii care să însănătoșeze corpul statului.” (*Timpul*, 2.IX.1881). La puțin timp de la tipărirea *Scrisorii III*, în *Convorbiri* (1 mai 1881), reluată cu intenția difuzării mai ample a poemei satirice de o unică violență împotriva clasei dominante, în *Timpul* din 10 mai (deci chiar în ziua festivităților oficiale ale regatului), condamnînd caustic impostura și corupția, Eminescu vede resurse spirituale și fizice în popor, în stare să înnoiască viața, să dea sens constructiv puterilor colective, căci acea „putere medicatrice” este de fapt inepuizabila forță morală a maselor prin care statul își regenerează temelile și-și asigură progresul, așa cum s-a și întîmplat după aproape un secol de la cuvintele de foc ale poetului vizionar.

Astfel, amintindu-ne de componenta esențială a personalității sale: lupta social-politică în redacțiile care i-au dat puțința, din 1876 înainte, să-și formuleze într-un stil publicistic fulminant, dărîmînd prejudecăți și construind ipoteze îndrăznețe pentru viitorul liber și demn al nației sale, sărbătorim pe poet recitînd mesajul lui de artă și noblete al poeziei și verbul pătunzător al publicistului în care vibra o teribilă coardă civică, stimulată de viziunea unui umanist european, la înălțimea idealurilor celor mai avansate în epocă.

Dr. Gh. Bulgăr

Pomenirea eroului național Mihai Viteazul 1601 — august — 1976

Anul acesta s-a comemorat cu adînc sentiment patriotic 375 de ani de la sfîrșitul vieții domnitorului român Mihai Viteazul. Acest popas cu adînci semnificații naționale a fost cinstit cu adunări comemorative, cu articole omagiale și alese întruniri pe întregul pămînt românesc. Mihai Viteazul a fost primul care a săvîrșit unirea celor trei țări românești sub un singur sceptru politic, recunoscut de marile puteri ale acelor vremi. Și a ținut ca oficierea și recunoașterea unității politice a tuturor românilor să fie săvîrșite în vechiul Apulum, Alba Iulia.

Dar, în noaptea de 19 august 1601, sabia dușmanului a ucis mișelește pe cel ce fusese reprezentantul creștinătății împotriva represiunii și stăpînirii popoarelor din Balcani de către Imperiul otoman.

Trupul veșnicului voievod a fost dat țărîinii strămoșilor pentru care s-a sacrificat, sîngele său s-a unit aievea cu cel al regelui erou dac Decebal și al tuturor înaintașilor care și-au iubit glia.

Capul marelui erou a fost adus, cu multe peripecii, în Mănăstirea Dealu, ctitorie domnească a unchiului său, Radu cel Mare, și a părintelui său, Pătrașcu cel Bun, pentru veșnică pomenire.

Domnul român, Mihai Viteazul, a fost un neobosit apărător al pămîntului nostru și tradițiilor sale, al obiceiurilor pioase ale credincioșilor ortodocși, al duhului creștin curat al Bisericii Ortodoxe în general și al Bisericii Ortodoxe Române în special. În acest sens, eroul național a angajat în luptă toate forțele pentru o independență totală a românilor. A ridicat în scaune vlădicești ierarhii cei mai vrednici. Clerul și monahii ortodocși erau și una din forțele diplomatice și spirituale ale voievozilor români. Așa se explică faptul că după eoul luptei de la Călugăreni (1595—1596), cînd Mihai era considerat conducătorul „cruciadei creștine” din Răsăritul Europei, însuși iezuitul Skarga din Cracovia și predicatorul Curții de la Varșovia,

ataca vitejia lui Mihai considerînd-o „o dorință de vanitate a valahului schizmatic”. Mai mult, acest iezuit a întrunit „conciliul” de la Brest-Litovsk (1595—1596) prin care s-a hotărît „unirea” cu Roma a cîtorva mitropolii ortodoxe ruse și poloneze. În ciuda acestui fapt, Domnul român instalează episcopi români ortodocși în Maramureș și Muncaci, trimite emisari — episcopul Luca de Buzău — la Moscova și Kiev pentru a lua atitudine împotriva „armei uniației”. Cu toate aprecierile papei, Mihai a fost răpus în cortul său cu știrea și „binecuvîntarea” cardinalilor de Viena și Estergom.

Deși Mihai nu mai era, Alba Iulia și-a păstrat organizarea bisericească pînă în 1715, cînd, din ordinul habsburgilor, s-au șters urmele unei civilizații prin distrugerea catedralei mitropolitane din Alba Iulia. Dar, astăzi, pietrele grăiesc și urmașii celor de atunci cinstesc memoria pămîntului străbun.

În anul acesta, în zilele de 8 și 15 august, clopotele bisericilor ortodoxe au răscolit cu dangătul lor de pomenire conștiințele noastre și au adus din eoul vremurilor gloriei nepieritoare pentru ființa națiunii române și pentru „robul lui Dumnezeu, Mihai”, erou național și suflet creștin.

Astfel, bătrînul Olt s-a cutremurat de patriarhul domnilor români, Mircea cel Bătrîn, care preluînd vitejia înaintașilor săi a cerut să conducă el lupta de la Nicopole (1396), ca apărător al Legii strămoșești de platoșa lui Mihai mama sa, Tudora, monahia Teofana, care a fost alături de fiu în glorie și i-a veșnicit numele în pomelnicul ros de timp al Coziei.

Interesant că ceea ce n-a reușit Mircea în 1396, a reușit Mihai după 200 de ani, în 1596, ambii fiind cinstiți de Biserica Ortodoxă Română „ca aleși de Providență”. Pomenirea lor, la Cozia, este nu numai un „act creștin, ci și un prinos patriotic”.

Slujba de pomenire a lui Mihai Viteazul s-a făcut la Mănăstirea Călușiu, unde ctitorise Doamna

(Continuare în pag. 2)

Pomenirea eroului național Mihai Viteazul

(Urmare din pag. 1)

Stanca, apoi la biserica „Cuvioasa Paraschiva“ din orașul Râmnicu Vlcea, unde s-a cununat Domnul Mihai cu Domnița Stanca.

Același eveniment pios s-a săvârșit la biserică ctitorie „Mihai Vodă“ din București, la bisericile din Cîmpia Turzii, în Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia, la bisericile din Iași etc. și în toate bisericile și mănăstirile ortodoxe române pe care viteazul domnitor le-a ctitorit, le-a refăcut, le-a rezidit, le-a pictat sau le-a reparat etc.

O deosebită solemnitate a avut loc, însă, la Mănăstirea Dealu, unde se află capul lui Mihai Viteazul a cărui amintire este mereu vie în conștiința întregii noastre națiuni române. Aici, unde a fost, probabil, botezat copilul Mihai, în ctitoria strămoșilor săi, a avut loc, în ziua de 8 august a. c., o slujbă arhierescă săvârșită de P. S. Roman Ialomițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, cu binecuvîntarea Prea Fericitului Patriarh Justinian.

La sfîrșitul Sfintei Liturghii P. S. Episcop-vicar Roman a vorbit celor de față despre importanța momentului, apoi, P. S. Sa înconjurat de un distins sobor format din P. C. Pr. Ioan Marinescu, prototieru al orașului Tîrgoviște, preoți și diaconi, a săvârșit slujba parastasului la cavoul unde se află capul domnitorului Mihai Viteazul.

Au luat apoi cuvîntul: acad. prof. Ștefan Ștefănescu, directorul Institutului de istorie „Nicolae Iorga“, care a evocat figura legendară a celui care a fost „erou și voievod, întregitor și unificator al Țărilor Române“. Mihai Viteazul va rămîne pururea viu în conștiința noastră, fiind primul care a reușit să facă unirea politică a tuturor românilor.

În alocuțiunea sa, P. Cuv. Maică Eufrazia Poiană, stareța Sfintei Mănăstiri Dealu, a subliniat „spiritul de jertfire“ pentru neam și glie, pentru credință al Domnitorului român, fiindcă biruințele sale au fost biruințele creștine, gloria sa a fost gloria română. P. Cuv. Sa, citînd din N. Iorga, a subliniat rolul de catalizator al faptelor marelui

voievod pentru conștiința românească, Mihai fiind simbol și realitate, îndemn și înfăptuire. Veșnica sa odihnă în ctitoria lui Radu cel Mare și a părintelui său este astăzi un loc de pelerinaj pentru „toată suflarea“ românească de pretutindeni, iar strădaniile Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian de a contribui la acțiunea de conservare a bisericilor, monumente istorice și de arhitectură — între care și Mănăstirea Dealu — constituie un fierbinte patriotism și o cinstire a ceea ce ne-au lăsat străbunii noștri.

Încheind, P. Cuv. Maică Eufrazia a arătat că visul împlinit al lui Mihai a devenit realitate permanentă o dată cu desăvîrșirea unității politice din 1918.

În afara vorbitorilor, la comemorare, au mai luat parte:

D-l prof. dr. Damaschin Mioc, redactor șef al revistei „Revue des etudes Sud-Est Européenes“, D-l Ioan Diaconu, de la redacția „Memoria pămîntului străbun“ din cadrul radio-televiziunii române.

Pe lângă organele locale ale puterii de stat, au fost de față: D-nii Radu Gioglovan și Gabriel Mihăiescu de la Muzeul județean Dîmbovița, D-l Nicușor Constantinescu, cercetător principal la Institutul de istorie „N. Iorga“, șeful șantierului arheologic „Curtea domnească“ din Tîrgoviște, invitați, credincioși și turiști români și străini.

*

Participarea Bisericii Ortodoxe Române la comemorarea marelui domnitor dovedește permanența sa lângă aceia care și-au jertfit viața pentru năzuințele poporului nostru. Astăzi ca și atunci, Biserica Ortodoxă Română contribuie prin mijloacele sale specifice la cinstirea înaintașilor noștri, la cultivarea patriotismului și militează neabătut, prin ierarhii, clerul și credincioșii ei, pentru împlinirea năzuințelor de veacuri ale poporului nostru și fericirea tuturor fiilor Patriei noastre, România.

Diac. P. David

Alte tradiții românești străvechi

Vița de vie și vinul (II)

Am văzut că viticultura are două milenii și jumătate de atestare documentară pe pămîntul românesc și am conchis că prin lăruscă vechimea ei se pierde în preistorie. Dar această viță sălbatică indică și existența unei varietăți specifice românești de o calitate superioară. Într-adevăr, vinurile autohtone erau faimoase încă de acum câteva secole în centrul și în estul Europei. Printr-un pas de la curbura Carpaților, între masivele Ciucaș și Siriu, erau atât de frecvente trecerile convoaielor de care încărcate cu buți de vin, încît locul a primit numele — păstrat pînă azi — de Tabla Buții. Dar toate trecătorile peste Carpați erau străbătute de astfel de convoaie. Unele se opreau în orașele Transilvaniei, dar cele mai multe luau drumul Budapestei și Vienei. Exista tradiția ca la tîrgul de primăvară de la Budapesta să nu se fixeze prețurile la vite pînă nu soseau convoaiele moldovenilor cu vinuri pentru aldămaș. Se zice că vinurile de Tokay nu sînt decît variante ale celor de Cotnari, de unde s-ar fi luat și transplantat vița de vie. Despre vestitul vin de Cotnari se scrie că era cu totul deosebit: inițial verzui și cu cît se învechea devenea mai verde. Vechimea lui se stabilea după nuanța de verde. Tradiția locală mai atestă că la 1812 un grup de boieri moldoveni, cu ploști pline de Cotnar, ar fi pornit călare pe drumurile Poloniei, ieșind înaintea lui Napoleon. Acesta le-ar fi primit darul, declarînd că este cel mai bun vin pe care l-a băut vreodată. La Odobești există și azi o biserică numită „a cazacilor“. Ea a fost ridicată de negustorii cazaci care veneau aici de pe vară, așteptau culesul și priticitul, apoi încărcau și porneau spre Odesa, Kiev, Harkov etc. cu carele lor lungi, specifice, avînd lângă roți și tălpi de sanie care le coborau cînd era nevoie.

Datorită faptului că pînă în a doua jumătate a secolului trecut foarte puțini țărani au avut vii în proprietate, nu s-a creat o cultură populară prea bogată în legătură cu vița de vie și vinul. Datini și obiceiuri sînt destul de puține, ecoul simțindu-se mai mult în folclorul literar și muzical. Există și câteva legende asupra originii viței de vie sau a vinului, dar ele nu au toate caracter

popular românesc. Excepție fac cîteva variante care au la bază unele indicații biblice, cum e cea în legătură cu Noe. Imaginația populară a brodat mai cu seamă pe tema transformării apei în vin la Nunta din Cana, creînd cîteva povestiri care dau un firesc familiar minunii Mîntuitorului. Momentul de la Cina cea de Taină n-a cunoscut glosări la poporul nostru. Sufletul său profund credincios a păstrat intact textul biblic, pentru că sfințenia identificării vinului cu sîngele Mîntuitorului trebuia înțeleasă și reținută în toată puritatea ei. În numele acestei sfințenii primea el însuși purificarea prin Taina Împărtășaniei. Cu sîngele și trupul lui Hristos în ființa și în conștiința sa creștină, poporul nostru s-a simțit pur, impregnat de dumnezeire, deci puternic, putînd nădăjdui neclintit la învierea sa națională, cu siguranța învierii Celui cu care era împărtășit. Acest sens purificator îl are și vinul turnat de preot peste sicriu înainte de a se arunca pămînt în groapă, sau cel turnat peste mormînt la pomeniri. Dar intrucît se turna și se toarnă vin și la morții care au primit împărtășania în ultimele momente ale vieții, actul poate fi înțeles și ca purificator pentru pămîntul care primește omul, sau ca pecetluire cu sîngele Domnului a încheierii unui destin: reunirea cu pămîntul din care a fost luat. Deci vinul în acest ritual parafează prin Hristos-Domnul o legitate pentru „templul sufletului“. În același timp vinul acesta este o invocare a Celui care l-a numit sîngele Său pentru a primi la Sine sufletul răposatului.

Aceste semnificații superioare date de creștinism mustului de struguri fermentat n-au anulat veselie populară de la sărbătoarea culesului, ci numai excesele degradante ale festivităților păgîne numite de greci dionisiace și de romani bachanale. Aceste două popoare, ajunse acum două mii de ani la un ridicat nivel de cultură și civilizație, n-au avut totuși conștiința morală care să le facă să reziste chemărilor instinctuale din cupele cu vin. Și n-au avut-o pentru că le-a lipsit baza religioasă, zeii lor nefiînd decît personificări — la nivel pămîntesc — ale virtuților și viciilor omenești. Dionysos

Legea Decalogului

Toate cîte sînt se țin în ființă, propășesc și înaintează cu pași repezi spre ținta majoră prin rînduiala neschimbată a lucrurilor.

Urmînd neabătut calea nebiruită a acestei dumnezeiești pravile, inșii singulari și obștea se sprijină pe coloanele eterne ale Decalogului: dragostea, binele și dreptatea pentru toți.

Așezîndu-și viața pe dreptarul religios și moral al celor Zece Porunci — temelie de adevăr și far luminos către învățătura nemuritoare a Mîntuitorului Iisus Hristos, creștinul își desăvîrșește spiritul, își definește personalitatea, își împlinește misiunea umană ca frate, părinte și cetățean.

Dirigitor preînțelept, povățuitor nerătăcit, sfetnic credincios, Legea obștească a Decalogului proclamă unitatea, numele și spiritualitatea lui Dumnezeu, cinstirea părinților, neprihănirea familiei, datoria omului față de om.

Ea tinde la neconținută purificare morală a credinciosului pentru a fi virtuos în viață și util societății.

E de bun folos și necesară ca pîinea cea de toate zilele, în mersul mereu tot înainte întru îmbunătățirea vieții, încercarea libertății, îndreptarea înclinărilor rele, stăpînirea de sine, formarea caracterului.

Întîia constituție morală a credincioșilor stabilește raporturi de împreună-viețuire și prietenie pe baza egalității la viață și fericire. Pune stavilă forței, violenței, patimilor și silniciei; interzice furtul, minciuna și desfrîul; susține drepturile sfinte ale omului, afirmă și apără viața și dreptul la existență — Nu vei ucide! — îi dă sens și valoare supremă desăvîrșirea în muncă și iubire.

Cod de moralitate indispensabil vieții și ordinii creștinești, Decalogul preface adînc și real inima, e balsam și izbăvire pentru scăderile omenești întru primenirea atmosferei sufletești otrăvite de trufie, invidie și altfel de răutăți, regenerarea duhovnicească a celor stricați de păcat.

Pătrunse de o caldă, înaltă și mișcătoare omenie, înălțătoarele Porunci ale Decalogului sînt de-a pururi prezente în actualitate, valabile și astăzi și totdeauna pentru creștin, mereu vii și proaspete, ca stropii de rouă ai dimineții, generatoare de sentimente tonice de îndurare, bunătate, cuviință, virtute.

Încestate afund în fire, inimă și gînd, scrise cu dumnezeiești slove cu ani trei mii și sute cinci înainte de zilele noastre, o dată pentru totdeauna, pe două table de safir, Poruncile vorbesc fiecărui om și veac în graiul lui, nu se învechesc, nu-și pierd imensa putere de înfrîurire binefăcătoare și constructivă, asupra simțirii umane, impresionînd hotărîtor conștiința și îmbunătățind calitatea vieții credincioșilor în aspirația lor către împărăția lui Dumnezeu.

Hristos-Domnul spune fiecăruia dintre noi: „De vrei să intri în viață, păzește poruncile“ (Matei 19, 17).

Dacă lumea ar împlini Legea inviolabilă a frăției întru egalitate, cei puternici n-ar mai împărștia groază și omor, nici ar năpăstui pe cei sărmani; omul n-ar mai fi rob omului; nimeni n-ar mai vătăma cinstea altuia; ura s-ar topi ca neaua de căldura Soarelui.

Iar cînd identitatea între Decalog și faptă fi-va deplină „mila și cu adevărul se vor îmbrățișa, dreptatea și pacea se vor săruta“ (Ps. 85, 11).

Toate înfloresc în viața creștinească sub domnia Decalogului: bucuria, belșugul, armonia, fericirea. Să-l aducem deci mereu în atenția noastră alături de celelalte porunci mîntuitoare ale Bisericii noastre străbune.

Pr. Gh. Oneșiu

și Bachus erau personificări ale beției, justificări ale plăcerilor cîrniei, chei ale sarabandei instinctelor. În creștinism serbările populare ale culesului au păstrat veselie, dar au autoimpus decența, ridicînd omul la o conștiință morală care decurgea din demnitatea sa umană puternic ancorată și prin vin la suprema desăvîrșire care se numește Dumnezeu.

În vremurile trecute poporul român sărbătorea culesul cu multă bucurie, cu alături, cu petreceri, cu lăutari, cu cîntece și dansuri sau cu șezători la lumina focurilor în care sfîrșiau frigările. Ele începeau în ziua următoare cristovului viilor (Ziua Crucii) și locul de pornire spre podgorii era tot biserica, unde se făceau slujbe de mulțumire. Avem cîteva descrieri moldovene și muntene ale unor astfel de serbări, iar unii dascăli de la Blaj din a doua jumătate a secolului trecut și-au publicat

(Continuare în pag. 4)

INFORMAȚII

● *Simbătă, 21 august 1976, la Centrul eparhial din Alba Iulia a avut loc o scurtă festivitate consacrată zilei de 23 August, la care au participat angajații acestui Centru eparhial, având în frunte pe P. S. Episcop Emilian.*

Sedinta a fost deschisă de P. C. cons. T. Păunescu, după care P. S. Episcop Emilian a rostit o cuvântare, în care a subliniat importanța zilei de 23 August pentru poporul român, chipul nou al Patriei noastre în acești ani de multilateral avânt creator.

Au mai luat cuvîntul: D-l I. Berciu, d-l Tr. Mirza și P. C. prot. I. Oniga, inspector eparhial.

● În ziarul „Tribuna Sibiului” din 24 septembrie 1976, la rubrica „restituiri și restanțe” a apărut articolul „Andrei Șaguna”, în care autorul, d-l Cornel Dragoman — foarte bun cunosător al istoriei noastre, fiind totodată și un pasionat folclorist — zugrăvește principalele trăsături ale neuitatului mitropolit de la Sibiu, care a ajutat negrăit de mult la ridicarea românilor din Transilvania și despre care un ministru de la Budapesta din acel timp declara că „are minte cât o jumătate de țară”.

Reproducem în continuare un scurt pasaj din acest inspirat articol: „Om cu o foarte ridicată cultură europeană, inteligență științifică, iluminist, spirit reformator, personalitate de o formidabilă prestanță, „providențială” — cum s-a spus — episcop și din 1864 mitropolit ortodox al Transilvaniei, copreședinte al Adunării de pe Cîmpia Libertății, apoi președinte al Comitetului Național Român, conducător al delegației care ducea la Viena doleanțele românești, fondator al tipografiei care din 1850 a avut un rol de frunte în culturalizarea străbunicilor noștri, apoi al „Telegrafului Român” — atunci un ziar politic al cărui spirit l-a preluat după trei decenii „Tribuna” — inițiator și dirigitor hotărît al unui număr de peste 500 școli noi în satele noastre, fondator al învățămîntului pedagogic local, el însuși autor a zeci de manuale sau cărți, principal realizator al *Astrei* și primul ei președinte, creator al unei întregi generații de intelectuali patrioți selecționați dintre fiii de țărani și trimiși cu burse la studii în străinătate, propagator fervent al îmbrățișării meseriilor de către români și inspirator al primei solidarizări de muncitori români din Transilvania — „reuniunea sodalilor (calfelor) români din Sibiu” (1867), membru de onoare al Academiei Române — și n-am amintit decât o parte din meritele sale — Șaguna și-a îndeplinit cu prisosință angajamentul luat la instalare: „Pe românii ardeleni din adîncul lor somn să-i deștept și cu voie către tot ce e adevărat, bun și plăcut să-i duc.”

● Între 21 iulie și 12 august 1976, Înalț Prea Sfințitul Mitropolit Dr. Nicolae Mladin al Ardealului și-a petrecut concediul de odihnă la reședința Episcopiei din Oradea, ca invitat al Prea Sfințitului Episcop Vasile.

În această perioadă, Î. P. S. Sa și-a împletit tratamentul balnear de la Băile Felix cu lucrarea duhovnicească, vizitînd, împreună cu P. S. Episcop Vasile, unele biserici din Eparhie, participînd la Sf. Liturghie și rostind de fiecare dată cuvînt de zidire creștinească și patriotică.

Astfel, Duminică, 25 iulie a. c., Î. P. S. Sa a participat la Sf. Liturghie și a predicat în Catedrala cu lună din Oradea.

Duminică, 1 august 1976, Î. P. S. Sa împreună cu P. S. Episcop Vasile au săvîrșit slujba de binecuvîntare a lucrărilor de înnoire a bisericii din parohia Oradea-Velența II, cu care ocazie a ținut un ziditor cuvînt de învățătură.

În 6 august, Schimbarea la Față, Î. P. S. Mitropolit a fost prezent la Sf. Liturghie din Catedrala a II-a din Oradea (bis. Sf. Nicolae), unde de asemenea a rostit cuvînt de învățătură.

Ca și altă dată, prezența Înalț Prea Sfinției Sale în mijlocul credincioșilor din orașul de reședință și din cuprinsul Eparhiei Oradiei a însemnat și de data aceasta un fericit prilej de întărire în credința strămoșească a credincioșilor noștri și într-un viitor tot mai luminos al poporului nostru.

● Duminică, 25 iulie 1976, a avut loc binecuvîntarea bisericii din Dăneștii Chioarului, jud. Maramureș, în urma lucrărilor de renovare și pictare.

Din încredințarea Î. P. S. Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului, binecuvîntarea a fost săvîrșită de P. S. Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul, însoțit de P. C. cons. Augustin Stanciu și C. diaconi Simion Felecan și Iustin Tira.

Cuvîntul de bun venit a fost rostit de P. C. prot. Dr. Carol Pop (Baia Mare), după care a urmat slujba binecuvîntării bisericii, iar apoi Sf. Liturghie arhierescă.

După darea de seamă prezentată de preotul local, C. pr. N. Leșe, a predicat Prea Sfințitul Episcop-vicar Iustinian despre datoria ce o avem de a păstra dreapta credință, ferindu-ne de o interpretare greșită a Bibliei și despre falsa pocăință. Prea Sfinția Sa i-a felicitat pe credincioșii din Dănești pentru munca lor și i-a îndemnat ca și în continuare să fie buni creștini ai Bisericii strămoșești și în același timp buni cetățeni ai Patriei.

Pentru merite pastorale, parohul locului a primit distincție.

● În vara aceasta ne-a vizitat țara un grup de tineri americani, condus de profesorul de teologie Paul Mojzes din Malvern (Pennsylvania S. U. A.). Găsindu-se la Timișoara, și exprimîndu-și dorința de a vizita Centrul mitropolitan, oaspeții au fost primiți, în 2 august 1976, de Înalț Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Banatului, care a fost înconjurat de Prea Sfințitul Episcop-vicar Timotei Lugoianul și de colaboratori de la Centrul eparhial.

Înalț Prea Sfinția Sa le-a prezentat pe scurt situația Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului și Mitropoliei Banatului, ca părți componente ale Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române.

În continuare s-au purtat discuții care au pus în lumină diverse aspecte ale vieții bisericești din țara noastră, relațiile dintre culte, situația școlilor teologice, pregătirea clerului etc. Întrebările puse cît și răspunsurile date au relevat aportul deosebit pe care asemenea vizite îl aduc la apropierea dintre Biserici, dintre țări și popoare, mijlocind o cunoaștere reciprocă și o luare de contact cu realitățile din țara noastră.

La plecare, oaspeților le-au fost oferite daruri care să le aducă aminte de trecerea lor prin orașul de reședință al Mitropoliei Banatului.

● În 15 august 1976, Înalț Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Banatului, însoțit de P. C. cons. Ioan Blaj, s-a deplasat în parohia Padina Matei pentru a tîrnosi biserica nou construită din filia Moldovița.

Locașul de închinare a fost construit prin osîrdia preotului Gheorghe Mihoc și cu participarea jertfelnică a bunilor credincioși din parohie, de asemenea cu largul sprijin din partea Prea Fericitului Patriarh Justinian, al Centrului eparhial și al altor parohii din cuprinsul Arhiepiscopiei.

Înalțul Ierarh a fost întîmpinat de un sobor de preoți în frunte cu protopopul locului Gheorghe Neda și de credincioși.

După slujba de sfințire a bisericii a început Sf. Liturghie arhierescă în cadrul căreia s-au împărțit cei care s-au pregătît în vederea primirii Sfintei Cuminecături. Înalț Prea Sfinția Sa a rostit apoi un cuvînt de învățătură legat de pericopa evanghelică a zilei. La sfîrșitul serviciului divin preotul paroh a făcut un scurt istoric al parohiei și al lucrărilor de construire a bisericii, mulțumind tuturor celor care au contribuit la edificarea noului sfînt locaș și Întîistătorului Mitropoliei Banatului pentru bucuria duhovnicească pe care a prilejuit-o venind să tîrnosească biserica parohiei.

● La invitația societății „România”, corul coloniei române din Viena a făcut o excursie în România.

Primul popas l-a făcut la Oradea, unde, Duminică, 22 august 1976, a dat răspunsurile cu multă sensibilitate artistică la Sf. Liturghie săvîrșită în catedrala cu lună de către P. S. Episcop Vasile, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

La sfîrșitul sf. slujbe, P. S. Sa a salutat pe coriști, urîndu-le bun venit pe pămîntul scump al țării mame, subliniind că vizita acestora este un simbol și o mărturie a unității și solidarității românilor de pretutindeni.

Apoi P. C. preot Marin Braniște, parohul bisericii ortodoxe române din Viena, a mulțumit pentru primirea călduroasă și pentru bucuria de a se afla într-un cuget și o simțire cu frații de aceeași credință și lege din țara-mamă.

A urmat o agapă la restaurantul „Transilvania”. După amiază, formația corală a dat un reușit concert de cîntece patriotice și populare românești la Băile Felix, fiind răsplătită cu vii aplauze de mulțimea spectatorilor.

● Din după-amiaza zilei de 23 August 1976 și pînă în 24 august, înainte de prînz, Înalț Prea Sfințitul Hrisontos Hrisostomos de Limason din Cipru a făcut o scurtă vizită Prea Sfințitului

(Continuare în pag. 4)

Întîlniri frățești între Jerarhii din Alba Iulia

În ajunul sărbătoririi hramului Mănăstirii Toplița, în ziua de 19 iulie a. c., P. S. Episcop Emilian de Alba Iulia însoțit de P. C. cons. Toma Păunescu și P. C. secretar Petru Pleșa, cu prilejul unui itinerar canonic în protopopiatele Tîrgu Mureș, Reghin și Miercurea Ciuc, a avut o întîlnire frățească la parohia Ditrău, județul Harghita, cu Excelența Sa Episcopul Jakab Antal, care se găsea în vizitații canonice pentru Mirungeri în județul Harghita.

La întîlnire au participat P. C. preot paroh Bartelis Árpád și prof. Hubert Iosif de la Institutul Teologic Romano-Catolic din Alba Iulia.

Cu acest prilej P. S. Episcop Jakab Antal a relatat printre alte discuții cu bucurie faptul că la slujbele de Mirungeri romano-catolice, la invitația Sa, au participat și unii preoți ortodocși.

Excelența Sa Episcopul Jakab Antal și-a socotit o îndatorire plăcută de a reîntoarce P. S. Episcop Emilian vizita făcută la Ditrău în 19 iulie a. c., venind în vizită la reședința din Alba Iulia în 2 septembrie a. c., prilej cu care, printre alte discuții, P. S. Episcop Jakab Antal i-a împărțit bucuria plecării cu un grup de colegi într-o excursie turistică la Roma, în cursul lunii septembrie 1976.

Ținem să subliniem un alt eveniment îmbucurător și anume: În ziua de 28 august a. c., Excelența Sa Márton Áron, Episcopul romano-catolic de Alba Iulia, a împlinit vîrsta patriarhală de 80 de ani. Cu prilejul acestui popas aniversar Excelența Sa a ținut trei zile de meditație și exerciții spirituale. La această aniversare P. S. Episcop Emilian a binevoit să-i trimită o telegramă de felicitare.

Legat tot de această aniversare, P. S. Episcop Emilian a făcut și o vizită P. S. Episcop Márton Áron în ziua de 30 august a. c., ora 17, de față fiind și secretarul Cancelariei episcopale Pr. Csiki Dionisie. Cu această ocazie i s-a oferit sărbătoritul din partea Centrului Eparhial lucrările „Istoria religiilor”, de pr. prof. Emilian Vasilescu, București 1975; „Filocalia” vol. V (1976), tradusă de pr. prof. Dumitru Stăniloae, și „Explicarea Apostolului” (1975), lucrări nou apărute în Editura Institutului Biblic București.

Între problemele discutate au fost și cele referitoare la participarea preoților ortodocși la slujbele de Mirungeri romano-catolice cît și ale preoților romano-catolici și reformați la sfințirile de biserici ortodoxe.

Ca urmare a felicitărilor și vizitei făcută de P. S. Episcop Emilian, prilejuate de aniversarea zilei de naștere, Excelența Sa Márton Áron a reîntors vizita Prea Sfințitului Episcop Emilian la reședință în ziua de 7 septembrie a. c., ora 12, oaspetele fiind primit în sala de recepție, unde au purtat o convorbire prietenească. Cu această ocazie au fost de față secretarul său pr. Csiki Dionisie, iar din partea Episcopiei Ortodoxe Române

Vizita Excelenței Sale Márton Áron, Episcop romano-catolic la Centrul Eparhial al Episcopiei ortodoxe din Alba Iulia în ziua de 7 septembrie 1976.

De la stînga la dreapta: Pr. cons. T. Păunescu; Excelența Sa Márton Áron; Pr. Csiki Dionisie; Pr. Pleșa Petru; P. S. Episcop Emilian.

Alba Iulia pr. consilier Toma Păunescu și pr. Pleșa Petru, secretar eparhial. Tot cu acest prilej Excelența Sa Márton Áron a spus că potrivit unei intenții mai vechi ar fi bucuros să viziteze Mănăstirea Rîmeț și a subliniat că rămîne cu cele mai alese simțăminte de dragoste față de ostenitorii Centrului eparhial din Alba Iulia.

Pr. Petru Pleșa

Din activitatea unor parohii ortodoxe române de peste hotare

Între alți mulți oaspeți de peste hotare, din diverse colțuri ale lumii, Centrul nostru arhiepiscopesc din Sibiu a fost vizitat și de d-l Theodor Dumbravă din Yarraville, Australia, care a rămas la Sibiu câteva zile. Mare iubitor al stranei, domnia sa a participat la unele slujbe din catedrala noastră mitropolitană, cîntînd la strană alături de ceilalți cîntăreți bisericești, citind Apostolul, bucurîndu-se împreună cu noi de vizita altor oaspeți: Corul coloniei române din Viena, a căror cîntare înaripată a ascultat-o, ca și compozițiile religioase executate de corul preoților cursiști ș. a. m. d.

Domnia sa a vizitat de asemenea tipografia eparhială din Sibiu, ctitorită de marele mitropolit Andrei Șaguna și reînnoită ca spațiu și utilaje de actualul nostru Arhiepiscop, I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin al Ardealului.

D-l Th. Dumbravă a ținut însă să facă o vizită și la redacția gazetei noastre „Telegraful Român”, pe care — asemenea altor cititori, frați de-ai noștri, care trăiesc departe de plaiurile înmiresmate cu cîntec de caval, cu balade și parfum de cetină ale țării lor de baștină — îl citește „cu multă bucurie”, acest ziar ajutîndu-l, după cum mărturisea domnia sa, nu numai să se îmbogățească sufletește, ci să țină legătura și „cu țara”, a cărei dragoste o poartă mereu în inima sa. Această dragoste s-a dovedit desigur și prin faptul că, la cei aproape 70 ani pe care îi are, d-l Dumbravă n-a pregetat, cum zice românul, să ia în piept miile de km care despart România de Australia. La dînsul și, desigur, și la alții ca dînsul se potrivește întru totul ceea ce basmele noastre spun despre unii voinici care străbat „mări și țări” pentru a face un lucru bun.

Desigur că această vizită ne-a bucurat, dar ceea ce ne-a bucurat mai mult a fost inima largă a acestui om născut și crescut pe locurile lui „Dan, căpitan de plai”, căldura sufletească cu care ne-a vorbit despre realizările românilor ortodocși aparținători primei parohii românești din îndepărtata Australia, a doua patrie a d-lui Dumbravă, față de care a avut cuvinte de cinstire, de biserică pe care — cu ajutorul P. F. Părinte Patriarh, care le-a trimis veșminte, icoane, cărți de cult, costume românești etc. — și-au împodobit-o după rînduile Legii noastre străbune, de aplauzele pe care românii din Melbourne, prin costumele lor pitorești „primite de acasă”, le-au obținut la festivalul Moomba, ținut în primăvara acestui an ș. a. m. d.

Cuvinte de prețuire a avut d-l Th. Dumbravă și față de vrednicul lor preot, D. Găină, care lucrează cu multă hărnicie și dăruire pentru obștea românească din acele părți.

Aspect din interiorul bisericii ort. române din Melbourne.

Despre aceste realizări de prestigiu ale parohiei ortodoxe române din Melbourne, luăm cunoștință și din nr. 2 (martie—aprilie 1976) al ziarului „Altarul Străbun”, editat de această parohie, la care d-l Th. Dumbravă este în comitetul de redacție. Tot din acest număr al amintitului ziar aflăm și de realizările parohiilor ortodoxe române din Sidney, din Adelaide (Australia), din Wellington (Noua Zeelandă) etc. În paginile acestui număr se relatează de asemenea despre turneul de neuitat relaps în Noua Zeelandă de ansamblul de cîntece și dansuri românești „Doina” din București, ca și de impresia deosebit de pozitivă lăsată ascultătorilor din acele părți de basul Nicolae Florei de la Opera română din București.

Din nr. 3 (mai—iunie 1976) al ziarului menționat aflăm de emisiunile de radio în limba română pe care le susțin membri ai parohiei române din

Melbourne, număr în care găsim și alte edificatoare articole cu conținut religios (Minunile, Hristos s-a înălțat ș. a.) și naționale (George Enescu, Gheorghe Lazăr ș. a.), pe ultima pagină P. C. pr. D. Găină prezentînd: „Statutul pentru organizarea și funcționarea parohiei ortodoxe române Sf. Petru și Pavel din Melbourne, Australia”.

Despre activitatea parohiei ortodoxe române din Suedia, condusă cu dragoste, pricepere și înțelepciune de P. C. pr. prof. Dr. Alexandru Ciurea, luăm cunoștință și din nr. 1 (13) 1976 al revistei „Candela”, editată de această parohie. Reținem astfel serviciile religioase: Sf. Liturghie, botezuri, sfeștani etc. săvîrșite la Stockholm, Växjö, Helsingborg, Göteborg, Malmö și în alte localități din Suedia, ca și la Helsinki (Finlanda); reuniunile de după slujbă, cu care prilej, pe lîngă informații privitoare la viața parohiei, au loc și unele manifestări cu caracter românesc, activitatea culturală și editorială a Institutului de studii românești de pe lîngă Parohia ortodoxă română din Suedia, întîlniri ecumeniste etc.

Același număr al revistei „Candela” cuprinde și o seamă de foarte valoroase studii și articole, precum și un mare număr de versuri ale unor poeți români clasici și contemporani traduse în limba suedeză.

Numărul 1—3/1976 al revistei „Învieerea”, editată de comitetul parohial al Reprezentanței Patriarhiei Ortodoxe Române în Ierusalim, avînd în frunte pe P. Cuv. arhim. Dr. Vasile Costin, ne aduce vești nu numai despre lucrarea acestei comunități românești din Țara Sfîntă, ci ea oglindește și unele aspecte ale vieții noastre bisericești și patriotice din Patria-mamă, ca aniversarea a 75 ani ai P. F. Părinte Patriarh Justinian; Unirea Principatelor Române; Alba Iulia, străveche vatra românească, ca și alte instructive materiale, ca: „Viețitorii din Mănăstirea Neamț, călători în Țara Sfîntă în sec. XIX”; „Omenia” ș. a.

Aceste fapte și, desigur, încă multe altele ale altor parohii ortodoxe române de peste hotare, despre care gazeta noastră a scris și va mai scrie, confirmă lucrarea de zidire sufletească și românească ce se desfășoară în sînul acestor parohii, spre binele și bucuria fraților noștri de limbă și Lege care trăiesc pe alte meleaguri, bucurie care s-a desprins și din convorbirea avută cu d-l Th. Dumbravă din Australia.

R.

Vița de vie și vinul (II)

(Continuare din pag. 2)

amintiri pline de farmec de la participarea lor cu toți seminariștii la culesul viilor consistoriale. Șezătorile serale în vii se transformau întotdeauna în mari manifestații naționale. La șezători nu lipsea niciodată balada Strugurelui care insinuase detronarea de către Ceapă a împăratului Gutui. Făcut de minciună prin mărturia altor plante, Strugurele a fost blestemat: „De cuțite strîmbe să fii tăiat / De lemne uscate să fii legat / Și cine va bea sîngele tău / Din minte să mințească / De cap să amețească / Din picioare să bălăbănească / Prin tină să se tăvălească / Și nimeni să nu-l căinească.” Nu lipseau nici cîntece cu texte ca acestea: „Foaie verde iasomie / Mă sui în deal la vie / Și văzui mierlițele / Ciugulind cornițele / Cînd dădai o strigătură / Le căzu coarna din gură / Coarna se făcu fîntînă / Fîntînă cu apă bună / Fîntînă cu trei izvoare / Cine bea dorul nu-i moare.” Sau: „Frunzuliță poamă coarnă / De-aș trăi pînă la toamnă / Să pun șeaua pe balană / Să mă urc în deal la crama / Cu patru hălci de pastramă...”

În satele din Transilvania, în special în cele de pe „fundus regius” — printre care și Săliștea Sibiului, unde pînă în secolul al XVIII-lea pe dealurile line, opuse celor montane, se cultiva vița de vie — era obiceiul ca înainte de plantare firele de viță de vie să fie duse la biserică și stropite de preot cu apă sfințită. Apoi primii 12 butuci de viță se plantau în formă de cruce, 8 în lungime și 4 lateral. Culesul începea la Sf. Paraschiva, imediat după Sf. Liturghie, cînd în dangătul clopotelor alaiul credincioșilor, cu preotul în frunte, se îndrepta spre vii unde avea loc o scurtă slujbă. Primul priticot avea loc la aceeași dată — începutul lui noiembrie — și săliștenii posesori de vii aduceau o oală cu vin la biserică, unde în cadrul Sf. Liturghii se sfințea, după care fiecare își lua

INFORMAȚII

(Continuare din pag. 3)

Episcop Vasile al Oradiei la reședința episcopală din Oradea.

În dimineața zilei de 24 august, înaltul oaspete a asistat la slujba Sf. Liturghii săvîrșită de chiriarhul locului, cu un sobor de preoți și diaconi, în paraclisul Sf. Episcopii, în cadrul căreia au fost hirotoniți doi tineri absolvenți de teologie, unul întru diacon și altul preot.

Distinsul oaspete și-a exprimat admirația pentru minunata pictură cu care este împodobit paraclisul, felicitîndu-l călduros pe P. S. Episcop Vasile pentru această lucrare, precum și pentru Muzeul eparhial amenajat în trei încăperi din imediata vecinătate a paraclisului.

● În ultimele zile ale lunii august 1976, P. S. Episcop Visarion al Aradului a săvîrșit hirotonirea următorilor licențiați în Teologie: Aurel Popescu pentru parohia Conop, prot. Lipova; Petru Rad pentru parohia Pariseni, prot. Petroșani; Teofil Popovici, pentru parohia Batiz, prot. Oraștie, și Vasile Vaida a fost hirotonit diacon pe seama parohiei Arad-Centru.

● Duminică, 19 septembrie 1976, a avut loc sfințirea bisericii din parohia Sîntejude, com. Taga, jud. Cluj, săvîrșită de I. P. S. Arhiepiscop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului.

După slujba de sfințire a urmat Sf. Liturghie arhierască, în cadrul căreia I. P. S. Arhiepiscop Teofil a rostit un cald și ziditor cuvînt de învățătură.

Cu acest prilej, I. P. S. Sa a distins cu rangul de iconom stavrofor pe vrednicul preot Dumitru Pugna, parohul local, care în decurs de zece ani, cu ajutorul lui Dumnezeu, al bunilor săi credincioși și al altor foruri, a ridicat în această parohie casă parohială și biserică nouă.

● În cursul lunilor martie și aprilie 1976 catedrala Reîntregirii din Alba Iulia a fost vizitată — așa cum reiese din cartea de impresii — de 16.036 turiști din țară și 726 de peste hotare.

Menționăm vizita turiștilor din Anglia, Iordania, Ungaria, U. R. S. S., Danemarca, Japonia, Polonia, Finlanda, Mexic și Statele Unite ale Americii.

Aceste cifre edificatoare scot în lumină importanța istorică a orașului Alba Iulia, cu monumentele sale, cu cele două mari instituții culturale: Muzeul Unirii și Biblioteca documentară Bathysaneum, cit și prin valoarea artistică românească deosebită a Catedralei episcopale, care, alături de monumentala catedrală romano-catolică, își are farmecul și specificul său, atrăgînd zeci de mii de turiști.

Din învățăturile Sf. Ioan Gură de Aur

— Hristos nu numai atît a folosit pe cît a vătămât Adam, ci mai mult.

— Ce va să zică a muri cu păcatul? Adică a nu mai asculta cu nimic de păcat.

— Cînd tu auzi de viață nouă (despre care ne vorbește cu deosebire Sf. Apostol Pavel), gîndește-te că trebuie a căuta ca să-ți schimbi cu totul purtarea și o mare prefacere să introduci în viața ta.

— Sufletele celor drepti sînt totdeauna tinere, pline de viață și în floarea vîrstei.

(Omilia XI la Romani)

— Și fapta rea ca și cea bună sînt izvorîte din sufletul (voința) celui care le face, iar nicidcum din natura trupului.

— Creștinul nu va avea nici un folos de la credința lui și de la darul cîștigat prin Botez, dacă nu are fapte bune.

— Cu cît fratele tău va deveni mai bun, bucurîndu-se de binefacerile tale, cu atît și ție ți se împletește, prin o astfel de îngrijire, o coroană mai strălucită.

oala și punea în ea o lumîinare de seu aprinsă, ieșind apoi cu preotul, în dangătul clopotelor, la cimitir, unde se rostea o rugăciune la mormîntul fiecărei familii, vîrsîndu-se vinul peste mormînt, în timp ce omul respectiv așeza lumîinarea la căpătîi. În ajunul Floriilor toată lumea aducea vin la biserică pentru cuminecarea copiilor satului și pentru paharul care i se dădea fiecăruia la stringerea „stîlpărilor” de salcie.

O parte din aceste obiceiuri s-au mai păstrat pînă nu de mult în unele sate de pe Tîrnave. Ele confirmă semnificațiile spirituale pe care le-au avut vița de vie și vinul în tradiția creștină românească.

C. L. Dragu